This PDF you are browsing now is a digitized copy of rare books and manuscripts from the Jnanayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Center Library located in Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University Ramtek, Maharashtra.

KKSU University (1997- Present) in Ramtek, Maharashtra is an institution dedicated to the advanced learning of Sanskrit.
The University Collection is offered freely to the Community of Scholars with the intent to promote Sanskrit Learning.

Website
https://kksu.co.in/

Digitization was executed by NMM

https://www.namami.gov.in/

Sincerely,

Prof. Shrinivasa Varkhedi
Hon'ble Vice-Chancellor

Dr. Deepak Kapade
Librarian

Digital Uploaded by eGangotri Digital Preservation Trust, New Delhi
https://egangotri.wordpress.com/

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

७२५

श्रीगणेशाय नमः॥ सतामुक्तावलिरियं पंडितानां सु
खप्रदा॥ पांडुरंगेण विदुषा क्रीयते ल्घुमुक्तिका॥१॥

॥ निति मुक्तावलि प्रारंभः॥

Acc. No. ~~1241~~ M1422
Title - नीतिमुक्तावलि (अपूर्ण)
Author - पाण्डुरंग.
Date - ?
Subject - Poetry.
folio - 10
Xerox - 21

KKSU LIBRARY RAMTEK 441 106 M1422 Dist. Nagpur

Checked 2012

1

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

श्रीगणेशायनमः॥ गजाननमहं वंदे नारायणमतःपरं॥
वाचवंचगुरुश्रेष्ठं वंदेच्याच्यतसंज्ञिकं॥१॥ सतांमुक्ताव
लिरियंपंडितानां सुखप्रदा॥ पांडुरंगेणविदषा क्रियते नी (यतेनी ति)
मौक्तिका॥२॥ यस्याहुरागमविदः परिपूर्णशक्तेरंशे किं
वत्यपिनिविष्टसमंप्रपंचं॥ तस्मै तमालरुचिभासुरकंध
रायनारायणीसहचरायनमः शिवाय॥३॥ तारनाय
केशेस्वराय जनगंदोधोराय धाराधरच्छायाधाव

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नी: मु

१

कंधराय गिरिजासंगैकशृंगारिणे॥ नघोरोरवरिणे
दशातित्वकिनेनारायणेनास्त्रिणेनामै: कंकणिने
नगेनवर्हिणेनाथाय निस्संनतिः॥१॥ वृतान्निरव्याह
तायैश्रितविविधगणांघ्रंदसांवर्णनीयां यातांस
र्वांदिमवंसुरगणकल्पितांभास्समवंदधानां॥सु
तं स्थानेनयंतीत्वचुमपिसकलंबिभ्रतीमात्व

१

3

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

याहीन्द्वंदेवाहींद्र वर्णाध्यतमुनियतिकांस्रग्धरां

रांस्तुमतिं ॥५॥ चंद्रानना हदे हाय चंद्रांसुसितम्रु

तये ॥ चंद्राकांनल नेत्राय चंद्रार्द्ध शिरसे नमः ॥६॥

मौल्यो के क्लिशि खंडिनी मधुरिमाधाराधरे वंहि

नी क्रीडासेवनमालिनी तदितरेसनारुण्य कल्लोलि

नी ॥ श्रोण्यां पीतदुकूलिनी चरणयोर्य्यस्त्रवि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

न्यासिनी ली लाकाचनमोहनी विजयते वृंदावना
वासिनी॥७॥ यत्संगेनामृतमपि विषवद्भूपर्णा दल्लं
च यस्य गात॥हंतिस कल्म भवरोगंस्मरणादपि
तौ तु मःपरोपि तरोग॥८॥इति नतेःप्रस्ताव॥॥॥कंयू
रीकृत कंकणीकृतजटाजूटावतंसीकृत ज्यावल्लीकृत कुं
डलीकृत कटीसूत्रीकृताहीश्वरः॥पायादसितकीकृत

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रियतमादर्शीकिनाक्षीकृतचूतारंभरूपणीकृतेंदुराक
लः कोपायनीकामुकः ॥७॥ कस्तूरीयंतिभालेनयनकमल
योः कज्जलीयंतिनेत्रप्रांतेनीलोत्पलीयंत्युरसिमरकतालंक
तीयंतिदृष्याः रोमालीयंतिनाभेरूपरिहरिमणीसेखलीयं
तिमध्येयेतेरामेक्रियासुस्त्रिपुरविजयिनः कंठभासांविलो
सा: ॥८॥ कांतांकामपिकामयस्यनुदिनंध्यानापदेशा
CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

दयं येनास्मंसुनयोप्यनादिनिधनं ध्यायंतिधौतस्पृहाः।
इत्यं कोस्यकेरेहृतेगिरिजयायादे चयस्यासनाद्धिचेपा
तुपुरं घ्रिनहृवपुषः शंभोः स्समाधियः॥११॥ लक्ष्मी
मालोक्यलुध्यन्निगममुपहरन्शोचयन्यज्ञजंतून्क्षे
त्रे शोषणाक्षिपन्स्यन्समितिदशामुखंवीध्यरोमोच
मुंचेन॥ हत्वोहय्यंगवीनं चकितमपसरन्लोठरकैर्हि

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

गंतान् सिंचन्नुदंतेन नूमिंतित्वमिव तुल्ययन्यानुसं
पीतवासः ॥११॥ आगच्छन्नगरोपकंठमिलितैरावे
ष्टितो बालकैः सुज्ञांते परिचारिकाभिरंचितं स्वसो
ह्रो समावेदितः ॥ साकूतं सकुतूहलं बलिवधूवृं
दैः पुरादाय यत्स्यन्नं किंचिद्दूदंचितस्मितलवःपो
यात्स गोवामनः ॥१३॥ पश्मैवन्नयनेस्मरामिस

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नि॰
५

मु॰

न तंभ्रूवो भवत कुंतलेनीले सुक्ष्यति किं करोमि
महितेः श्रीतोस्मिते विभ्रमेः॥३॥ इत्सुलक्षणान्यवचोनि
राम्यसरुषा निर्भर्त्सितो राघवयाल्केष्यान्सपरम
वतद्वयपदिरामनूत्रीडाविटः पातुवः॥४॥ देहा
र्धानद्धकांताकचकुसुममयो भालनेत्रानलार्चिः पीनो
ष्मामौलिखेलन्सुरवरसुरनदीनीरन्यो जगांति स्की

५

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

तोत्तंसेंदुकांतिर्ह्रिरदद्दतिर्द्दाग्छादनव्यक्तरीतः
चांहुभूषास्थिकुंदप्रकरपरिरुतःपातुसर्वेतुमूर्तिः ॥१५॥
भक्तिप्रव्हेविलोकनप्रणयिनीनीलोत्पलस्पर्द्धिनी
ध्यानालंबनतांसमाधिनिरतैर्नीतेहितप्राप्तये ॥
लावण्यस्यमहानिधीरसिकतांलक्ष्मीदृशोस्त
तीयुष्माकंतनुतांभवार्तिरामननेत्रैतनुर्वोह

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

स्त्रि॰
५

सु॰

देः॥१६॥ येन ध्वस्तमनोऽभवेन बलिजित्कायः पु
रास्त्रीकृतो यश्चोद्वृत्तभुजंगहारवलयो गंगां
च योऽधारयत् यस्याहुः शशिमच्छिरो हर इति स्तु
त्यं च नामामराः पायात्स स्वयमंधकक्ष
यकरस्त्वां सर्वदोमाधवः॥१७॥ कंधीशां
नृरिधाम्नां स्त्रीनमोधिपतिना प्रस्फुरा हीमता

५

।।

ं स्फारं नेत्रानलेन प्रसभनियमितं चापि मीन
ध्वजेन॥ सुरामायत्तं पुरारेः कुमुद सुचिलस
भीलसुमौवमंगंमलावंगं चापि सैन्ये दरावदन
शिरश्छेददतुः श्रियेस्तु॥१८॥ तवकरकमलस्थां
स्फाटिकीमक्षमालां नखकिरणविभिन्नां
दाडिमीबीजबुद्ध्या॥ अनुकलमनुक

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नि॰
६

र्पनुयेनकीरो निरुद्धः स भवतु मम भूत्यै वाणि
तैमंदहासः ॥१९॥ श्वापज्ञानेनजनुमुदितांत
रेणपंचाननेनसहसा चतुराननायाः ॥ राहु
ग्धं च मधुभुजगाभरणं सभस्मदत्तं निरीक्ष्य
गिरिजाहसितं पुनातु ॥२०॥ अम्बरीकबरीभा
रभ्रमरीसुरवरीकृतं दूरीकरोतु दुरितं गौरीच

सु॰
६

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

रणपंकजं ॥२१॥ संध्यानत्यविधौ भुजंगमपते
र्गीतामृतं श्रृण्वतः प्रत्यक्षः स्खलितप्रमोदसलिल
स्तोमेनतोऽस्यपतिः ॥ मौलेरस्य थगांकि सुत्रिपथ[illegible]
गाजातेति रंकाजुषो देवस्य त्रिपुरांतकस्य च कि
तव्यात्कौकितं पातु वः ॥२२॥ योऽहृत्वानवनीतमंगणतो
गौपात्कबाल्ले हँसन् गोपीनां वदनानि वीक्ष्यरारे

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नि०
७

दंभोजप्रसन्नेक्षणः॥ स्त्रीयागः कथनार्थमा
सञ्जननीं प्रत्यागतानां द्रुतं स्योयं वः प्रददातु पु
त्रसुखतां श्रीबालकृष्णः प्रभुः॥१२॥ ॐ श्रीमन्नो
तु सुतरामितरानपेक्षमंघ्रिद्वयं निगमाखिलशि
खाप्रवालं॥ हैरंबमंबुरुहडंबरचौर्यनिघ्नं वि
घ्नाद्रिभेदशतधारधुरंधरं नः॥२७॥

मु०
७

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

कमलवनमोनमुद्राविघटनपर्यासकर सहस्रश्रीः॥
पातुबहिरंतरराणोतमस्सामपहारकोमिहिरः॥२५
इत्याशिषः॥७ विद्यानामनरस्य रूपमधिकंप्रछन्नगु
संघनंविद्याभोगकरीयशःसुखकरीविद्यागुरू
णांगुरुःविद्यावंधुजनोविदेशगमनेविद्यापरंदै
वतेविद्याराजसुपुज्यतेनहिधनंविहीनपशुः॥२८॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

निति:
८

वल्ली:

सुखयति नरान्नरक्षतिपरिच्चयत्केशं गणागनेवश्रीः॥ कल्व को
मिनीवनोद्भूतिवाग्देवीजनम्म जन्मा पि॥२॥ किं हारैः किंसुकंक
णैः सुमसृणैः कर्णावतंसैरलं केयूरैर्मणिकुंडलैरलमलं साड
बरैरंबरैः॥ पुंसामेकमखंडितं पुनरिदं मन्यामहे मंडनं य
न्निष्पीडितपार्वणामृतकरस्पंदोपमाः सूक्तयः॥३॥ अ
नवद्यानि पद्यानि यद्यनाट्यस्य कोक्षतिः॥ भिक्षुकः क्ष॥ किंन
क्षितः किं मिक्षुर्नीरसोभवेत्॥४॥ ख्यातिं गमयतीसुजनः

८

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

सुकविर्विदधातिके वलं काव्यं ॥ पुष्णाति कमलमंसोलक्ष्म्या तुरविर्नियो
जयति ॥ ५ ॥ विपुलहृद यामि योग्ये खिंद ति काव्ये जडोनमौर्थ्ये खे ॥ नि
दतिकुंचककार प्रायः सुक्त नीनारी ॥ ६ ॥ यातायातिच्युतारौ
लोकाः चौकापिकानुवः ॥ काव्य संबंधि नी कीर्ति स्थायी नी निं
पायिनी ॥ ७ ॥ प्रसन्नाः कांति हारिण्या नानाश्लेष विचक्षणाः ॥ नव
तिकस्याचितपुण्यै सुखेवाचौ गृहे स्त्रियः ॥ ८ ॥ रतिरी[illegible]ति वीतवस
ना प्रियेव रौद्वापि वाद्भु खे सरसा ॥ अरसा सालंकृतिरपिन

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

नीति
२

रोच्यते चाल्ल मंजीवा ॥७॥ इति विचार्याः प्रस्तावः ॥ कति पय निमेषव
र्ति निजन्मजरा मरण विकले जगति ॥ कल्पांत कोटि बंधः स्फुरति क
वीनां यशः प्रसरः ॥१॥ किं कवेस्तेन काव्येन किं कांडेन धन्वनः ॥ प
रस्य हृदये लग्नं न घूर्णयति यच्छिरः ॥२॥ अविनिलं पलं वगलं पलं
वयन वल्कं वा पिवा चीलः ॥ नागर नरवर संसादे कस्य मुखाद क्षरं क्षरति ॥३॥
उत्फुल्ल गल्लैरालापाः क्रियंते दुर्मुखैः सुखा ॥ जानाति हि पुनः सम्यक
विरेव कवेः श्रमं ॥४॥ अवयः केवल कवयः कीराः स्युः केवलं धी

मु
२

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

राः वीराः ॥ पंडितकवयः स्तानवमंतानुकेवलं गवयः ॥५॥ विगुणोपिकाव्य
बंधः सानामाननगतः स्वदते ॥ फूत्कारोपि सुवंशैरनूयमानः श्रुतिह
रति ॥६॥ निजपदगतिगुणरंजितजगती कारिणाचसत्कवीनांचादर
यतामपि महिमानं नोभायेसज्जनाएव ॥७॥ जयंतितेसुकतिनोर
ससिद्धाकवीश्वराः ॥ नास्ति येषांयशःकायेजरामरणजंभयं ॥८॥
राकोयुधामि
विहितघनालंकारं विचित्रवर्णावलीमयस्फुरणं ॥ राकोयुधामि
वकेवल्मीकप्रभवं कविंनोमि ॥ व्याससगिरानिर्यासं सारं विश्वस्य
भारतवंदे ॥ भूषणतयैवसंज्ञापदंकिता भारती वहति ॥१०॥ श्री

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

रामायणभारतबृहत्कथानां कवीन्नमस्कुर्मः ।।त्रिस्रोताइव सुर
सासरस्वतीयेषु भाति निर्मिता ।।१।। न स्वर्णाद्वितीयेन नर्मदो
कारधारिणा ।।घृत्तु षवत्रु णाढ्येन निर्जितो बोरंजितोजनः ।।२।। बाणेन
हृदिलग्नेन यन्मंदोपि पदक्रमः ।।भिवेत्कविकुरंगाणां चापलं तत्र का
रणं ।।१३।।

K K S U. LIBRARY
RAMTEK
441 106
M1422
Dist. Nagpur

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

[OrderDescription]
,CREATED=19.10.20 16:21
,TRANSFERRED=2020/10/19 at 16:24:40
,PAGES=21
,TYPE=STD
,NAME=S0004187
,Book Name=M-1422-NITIMUKTAVALI
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF
,FILE6=00000006.TIF
,FILE7=00000007.TIF
,FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF
,FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF
,FILE13=00000013.TIF
,FILE14=00000014.TIF
,FILE15=00000015.TIF
,FILE16=00000016.TIF
,FILE17=00000017.TIF
,FILE18=00000018.TIF

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

FILE19=00000019.TIF
,FILE20=00000020.TIF
,FILE21=00000021.TIF
,

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection